

ปัจจุบันได้มีการนำเอาแนวความคิดของค่าเสียหายในเชิงลงโทษ ไปบัญญัติเป็นหลักเกณฑ์ไว้ในกฎหมายลักษณะเฉพาะหรือที่เรียกว่า กฎหมายเทคนิคจำนวน 4 ฉบับ ได้แก่ กฎหมายเกี่ยวกับความลับทางการค้า กฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ กฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย และกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค ซึ่งกฎหมายแต่ละฉบับต่างล้วนมีพื้นฐานความรับผิดชอบจากกฎหมายลักษณะละเมิดทั้งสิ้น แต่สำหรับประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยลักษณะละเมิดซึ่งเป็นกฎหมายแม่บทยังไม่มียกข้อยกเว้นของกฎหมายให้อำนาจไว้ รวมทั้งกฎหมายลักษณะเฉพาะอย่างอื่น ๆ ที่มีความสำคัญในลำดับเดียวกัน ส่งผลให้แนวความคิดดังกล่าวไม่อาจใช้บังคับกับคดีละเมิดได้อย่างเป็นการทั่วไปและเป็นประเด็นปัญหาที่มีความสำคัญ ดังนั้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายลักษณะละเมิดในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาเพื่อวิเคราะห์หาหลักเกณฑ์ของการกำหนดค่าเสียหายในเชิงลงโทษทางละเมิดและค้นหามาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสมแก่การนำมาปรับใช้ในกฎหมายไทย

ในส่วนของระเบียบวิธีวิจัยเป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ โดยได้ดำเนินการวิจัยตามลักษณะของการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ การวิจัยเอกสาร

โดยทำการศึกษาประวัติความเป็นมา แนวความคิดทฤษฎี วัตถุประสงค์ และหลักเกณฑ์ การกำหนดค่าเสียหายในเชิงลงโทษ ทั้งประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายจารีตประเพณีและ ระบบประมวลกฎหมาย และการวิจัยภาคสนาม โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เจาะลึกเพื่อให้ได้มาซึ่งกรอบแนวทางของหลักเกณฑ์และมาตรการ ทางกฎหมาย จากนั้นได้นำกรอบแนวทางดังกล่าวไปดำเนินการประชุมระดมสมองเพื่อ นำไปสู่หลักเกณฑ์และมาตรการทางกฎหมายในการกำหนดค่าเสียหายในเชิงลงโทษทาง ละเมิดที่เหมาะสมแก่การนำมาปรับใช้ ทั้งนี้โดยผ่านการตรวจสอบข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ พิเศษ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดำเนินการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประมวลผลข้อมูลใน เชิงพรรณนาโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลจากการศึกษาวิจัย พบว่า ภารกิจของกฎหมายละเมิดนั้นมิได้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ทำหน้าที่รับรองถึงสิทธิและหน้าที่อันชอบด้วยกฎหมายและเพื่อเยียวยาความเสียหายที่ เกิดขึ้นจากการกระทำละเมิดเท่านั้น แต่ยังคงมีจุดมุ่งหมายเพื่อประ โยชน์ในการยับยั้ง ป้องปรามการกระทำละเมิดที่มีพฤติการณ์ร้ายแรงซึ่งอาจเกิดขึ้นกับสังคมไทยในอนาคต โดยควรมีหลักเกณฑ์และมาตรการทางกฎหมาย ตลอดจนแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข กฎหมายและข้อเสนอแนะในการกำหนดค่าเสียหายในเชิงลง โทษทางละเมิดดังต่อไปนี้

1. ควรปรับปรุงแก้ไขประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยลักษณะละเมิด มาตรา 438 โดยบัญญัติกฎหมายเพิ่ม “วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้า” มีข้อความว่า

มาตรา . . . นอกจากค่าสินไหมทดแทนเพื่อการละเมิดในหมวดนี้ หากข้อเท็จจริง ปรากฏว่า การละเมิดนั้นได้กระทำต่อผู้เสียหายโดยเจตนาร้าย จงใจ หรือประมาทเลินเล่อ อย่างร้ายแรง โดยมีพฤติการณ์ทารุณ โหดร้าย ข่มเหงรังแก กลั่นแกล้ง แสวงหาประโยชน์ โดยมิชอบ หรือมิได้คำนึงถึงสิทธิของบุคคลอื่น ให้ศาลมีอำนาจกำหนดค่าเสียหายใน เชิงลงโทษเพิ่มขึ้นจากจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่ศาลกำหนดได้ตามที่ศาลเห็นสมควร แต่ไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนนั้น ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ เช่น ความเสียหายที่ผู้เสียหายได้รับ ผลประโยชน์หรือกำไรที่ผู้กระทำละเมิดได้รับ สถานะ ทางการเงินของผู้กระทำละเมิด การที่ผู้กระทำละเมิดได้บรรเทาความเสียหายที่เกิดขึ้น การที่ผู้เสียหายมีส่วนในการก่อให้เกิดความเสียหาย ตลอดจนความสุจริตในการสู้ความ หรือการดำเนินคดีของผู้กระทำละเมิดด้วย

การกำหนดค่าเสียหายในเชิงลงโทษตามวรรคสาม หากค่าสินไหมทดแทนที่ศาลกำหนดมีจำนวนเงินไม่เกินห้าหมื่นบาทหรือไม่เกินจำนวนที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา ให้ศาลมีอำนาจกำหนดค่าเสียหายในเชิงลงโทษได้ไม่เกินห้าเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่ศาลกำหนด

ความรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายในเชิงลงโทษตามวรรคสามและวรรคสี่ มิให้นำไปใช้เป็นวัตถุประสงค์แห่งสัญญาประกันภัย

2. ควรพัฒนาต่อยอดโดยนำหลักเกณฑ์ของการกำหนดค่าเสียหายในเชิงลงโทษไปบังคับใช้กับกฎหมายลักษณะเฉพาะอย่างอื่น ๆ ที่มีความสำคัญ โดยหากภาครัฐเห็นว่าการกฎหมายเรื่องใดมีความจำเป็นที่จะต้องคุ้มครองดูแลเป็นพิเศษก็สามารถนำแนวทางของหลักเกณฑ์และมาตรการทางกฎหมายที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยลักษณะละเมิดไปปรับใช้ได้ไปในแนวทางเดียวกัน

3. ส่งเสริมและอบรมให้ผู้พิพากษา พนักงานอัยการ ตำรวจ ทนายความ ตลอดจนข้าราชการทุกฝ่ายได้เข้าใจถึงแนวคิดและหลักเกณฑ์ของการกำหนดค่าเสียหายในเชิงลงโทษตามบทบัญญัติของกฎหมาย เพื่อเพิ่มความรู้ ความมีคุณธรรม จริยธรรม และเป็นแนวทางในการใช้ดุลพินิจกำหนดหรือเรียกร้องค่าเสียหายในเชิงลงโทษตามเจตนารมณ์และวัตถุประสงค์ของกฎหมาย

4. รัฐควรเผยแพร่และให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับแนวคิดและหลักเกณฑ์ของการกำหนดค่าเสียหายในเชิงลงโทษตามบทบัญญัติของกฎหมายไปยังสื่อต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนเข้าใจถึงมาตรการทางกฎหมายของการกำหนดค่าเสียหายในเชิงลงโทษทางละเมิด ซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนมีความเข้าใจ สามารถปรับตัว และนำไปสู่การบังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

At present, the concept of punitive damages is applied to four specialized or technical laws. These are the laws regarding trade secrets, the enhancement of the quality of life of the physically challenged, liability in view of a plaintiff incurring damages from having used unsafe products, and consumer protection. Each law carries basic liability for damages incurred on the basis of infractions of tort law.

However, the Civil and Commercial Code serves as a model in respect to tort. Yet, it does not contain explicit provisions governing constituted authority in tort cases and is insufficiently specific. Therefore, the Civil and Commercial Code cannot be fully used in tort cases. Therefore, in order to determine how tort law could be more efficiently enforced so as to protect the rights and liberty of members of the general public, the researcher conducted

an investigation of legal principles that could be used in better ascertaining punitive damages and which could be brought to bear on tort cases in a fashion appropriate to the Thai legal system.

In the course of employing qualitative methods, the researcher collected data in two steps. In the first step, documentary research was conducted in both common law and civil law jurisdictions. In this phase, the researcher studied the historical background to how punitive damages were determined in both systems of law. Moreover, analyzed were relevant concepts and theories of the assessment of punitive damages in both systems of law in addition to considering the objectives of the laws systems in applying punitive damages and the criteria used in such cases.

The second step required field research in the course of which data were collected from experts using in-depth interviews. The purpose of these interviews was to gather data that could be used in constructing a framework incorporating apposite criteria of assessment and pertinent legal measures in respect to punitive damages. Through brainstorming, the researcher was thereupon able to formulate precise criteria and to frame appropriate legal measures that could be efficaciously extrapolated to the determination of punitive damages in particular cases. Finally, the results were examined by experts and then were analyzed, synthesized, and compiled in a descriptive manner using the technique of content analysis.

Findings are as follows:

The intention of tort law is not to establish rights and duties or even to remedy damages incurred as a consequence of tortious actions. To the contrary, its intention should be to suppress and prevent serious tortious acts which may occur in Thai society in the future. Therefore, appropriate legal criteria and measures should be drawn up and used as guidelines to amend extant laws so as to be able to arrive at appropriate judgements concerning punitive damages in tort. To this end, the researcher has formulated guidelines as follows:

1. Section 438, paragraphs 3-5 of the Civil and Commercial Code on Tort should be amended by a provision as follows:

Section . . . Besides indemnity for tortious acts in this section, if the facts of the case reveal that a tortious act is done on the injured party with malice, intent, or wanton negligence accompanied by cruelty, intimidation, causing trouble, illegal exploitation, or without consideration of the rights of other individuals, the court should have the authority to determine punitive damages greater than the amount of indemnity as deemed appropriate by the court but not greater than twice the amount of the indemnity. However, consideration should be taken in respect to various extenuating circumstances such as the damages the injured party receives, the benefits or profits the tort-feasor has received, the financial status of the tort-feasor, the fact that the tort-feasor has provided remedies for the damages occurred, the fact that the injured party partly brought about the damages incurred, as well as the degree of honesty displayed by the tort-feasor in contention or in court proceedings.

The determination of punitive damages as given in paragraph three should be amended as follows:

If the indemnity the court determines does not exceed fifty thousand baht or does not exceed the amount stipulated in the Royal Decree, the court should have the authority to determine punitive damages of not more than five times the indemnity determined by the court.

The liability for punitive damages as stated in paragraph three and paragraph four should not be the object of an insurance contract.

2. Alterations should be made by means of applying the criteria used in the determination of punitive damages and enforced in accordance with other important specific laws. If the state sees that any law requires special protection for those to whom it is applied, it can have recourse to the guidelines provided by criteria and legal measures prescribed in the Civil and Commercial Code on tort.

3. Judges prosecuting attorneys, police officers, lawyers, and civil service personnel of all divisions should be encouraged and trained to understand the concepts and criteria used in determining punitive damages in accordance with legal provisions. If so, they will display a better understanding of how punitive damages should be dealt with in the legal system and will be able to comport themselves in a moral and ethical fashion in this instance. They would also be in a better position to apply appropriate guidelines for judging claims for punitive damages in accordance with the intent and objectives of the law governing punitive damages.

4. The state should provide information concerning the concepts and criteria used in determining punitive damages in accordance with the provisions of the law to members of the general public and especially to representatives of the various media. This would ensure that members of the general public would better understand what is involved when punitive damages in tort are determined in specific cases. The upshot would be that through better understanding the members of the general public can make necessary adjustments, a state of affairs that would eventuate in more efficient enforcement of the law of punitive damages in tort.